

UCHWAŁA Nr 1.2022
ZEBRANIA WIEJSKIEGO SOŁECTWA SYLCZNO
z dnia 29.04.2022 r.

w sprawie uchwalenia „Plan Odnowy Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz na lata 2022 - 2027”

Na podstawie § 3 ust. 1 Statutu Sołectwa Sylczno zatwierdzonego uchwałą Nr 111/XVI/2004 Rady Gminy Parchowo z dnia 6 kwietnia 2004 r. Zebranie Wiejskie uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się „Plan Odnowy Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz na lata 2022 - 2027”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała Nr 1.2017 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Sylczno z dnia 11 września 2017 r. w sprawie uchwalenia „Planu Odnowy Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz na lata 2018-2022”.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Sołtysowi Sołectwa Sylczno.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SOŁTYS

Daniela Laska

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ
NA LATA 2022-2027**

**Załącznik do uchwały Nr 1.2022
Zebrania wiejskiego sołectwa Sylczno
z dnia 29 kwietnia 2022 r.**

**Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Parchowo
z dnia**

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ**

na lata 2022 - 2027

Gmina Parchowo, powiat bytowski

**GMINA
PARCHOWO**

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ
NA LATA 2022-2027**

SPIS TREŚCI:

1	Wstęp	3
2	Metodologia	3
3	Charakterystyka miejscowości	4
3.1.	Położenie geograficzne	4
3.2.	Charakterystyka mieszkańców	4
3.3.	Układ wsi	4
3.4.	Środowisko przyrodnicze	4
3.5.	Dziedzictwo historyczne	4
4	Inwentaryzacja zasobów i ich znaczenie	5
5	Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców	9
6	Analiza SWOT	10
7	Planowane kierunki odnowy wsi Sylczno, Sumin i Garbacz	10
7.1.	Wizja rozwoju miejscowości	10
7.2.	Diagnoza możliwości rozwojowych sołectwa	11
7.3.	Priorytety, cele i projekty działań	12
8	Harmonogram wdrażania planu	13
9	Podsumowanie	14

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

1. Wstęp

Podstawą rozwoju sołectwa Sylczno jest dokument pt. „**Plan Odnowy Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz**”, który przedstawia charakterystykę miejscowości, cele oraz kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2022 - 2027.

Prace nad aktualizacją dokumentu pozwoliły mieszkańcom lepiej poznać się, sprecyzować swoje potrzeby i oczekiwania oraz wykazały, że głównym powodem podjęcia wszelkich działań jest potrzeba konsolidacji miejscowego społeczeństwa. Ponadto opracowanie i aktualizacja planu daje możliwości skorzystania z wielu programów służących wspieraniu obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej, a przede wszystkim inwestycji mających poprawić jakość życia lokalnym społecznościom.

Ponieważ zakłada się logiczną konsekwencję konstrukcji planu odnowy miejscowości w ścisłej korelacji z planem rozwoju lokalnego, strategią rozwoju województwa i kierunkiem zagospodarowania przestrzennego, dokument ten ma charakter małej strategii rozwoju miejscowości. W szczególności obejmuje on analizę zasobów sołectwa, wytypowanie korzystnych i niekorzystnych cech charakteryzujących miejscowości oraz wykaz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą wpłynąć na dalszy rozwój sołectwa i jego mieszkańców. Zawiera też wizję wsi, która uzależniona jest od realizacji przedstawionych priorytetów i projektów. „**Plan Odnowy Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz**” ma służyć pełnemu wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych w oparciu o środki budżetowe gminy oraz o dostęp do środków unijnych i rządowych, a także wszelkich innych dostępnych środków pozabudżetowych. Realizacja przedstawionych projektów rozwojowych wymaga ścisłej współpracy pomiędzy sołectwem i organami gminy oraz spójności planów odnowy miejscowości z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Parchowo. Pozwoli to na właściwe konstruowanie budżetu gminy oraz rocznych i wieloletnich planów inwestycyjnych.

2. Metodologia

„**Plan Odnowy Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz**” opracowano przyjmując za podstawę zgłaszane w czasie zebrań wiejskich problemy sołectwa oraz proponowane sposoby ich rozwiązań. Przeprowadzono spotkania z udziałem mieszkańców sołectwa, sołtysa i rady sołectwej oraz Wójta i pracowników Urzędu Gminy oraz coroczne zebranie ewaluacyjne. Wynikiem ich było zidentyfikowanie problemów i wypracowanie priorytetów w obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz podjęcie uchwały o aktualizacji planu odnowy sołectwa. Pomocne w zidentyfikowanie celów i kierunków działania były pytania zadane mieszkańcom: „*Co ich zdaniem należy zrobić w sołectwie w ciągu najbliższych 5 lat ?*”, „*Jakimi problemami należy zająć się w pierwszej kolejności ?*” i „*Co mieszkańcy sami mogą zrobić dla rozwoju miejscowości ?*”. Na podstawie odpowiedzi opracowano kilka celów w oparciu o wcześniej wytypowane w wyniku dyskusji potrzeby, słabe strony i zagrożenia. Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ

NA LATA 2022-2027

3. Charakterystyka miejscowości

3.1. Położenie geograficzne

Sylczno, Sumin i Garbacz położone są na południowo – zachodnim skraju Pojezierza Kaszubskiego - na szlaku Szwajcarii Kaszubskiej. Administracyjnie należą do Gminy Parchowo i zlokalizowane są w jej południowo–wschodniej części w otoczeniu pól, lasów i jezior: Sumińskiego oraz Mausz. Miejscowości znajdują się w kilkukilometrowych odległościach od głównego ciągu komunikacyjnego, którym jest droga krajowa nr 20. Sylczno, Sumin i Garbacz tworzą sołectwo o powierzchni 1 936,36 ha, którego siedzibą jest Sylczno.

3.2. Charakterystyka mieszkańców

Miejscowość Sylczno, według danych na dzień 13.03.2022 r., zamieszkuje (stali mieszkańcy) 209 osób, Garbacz 24, a Sumin 27. W większości, mieszkańcy to rdzenni Kaszubi zajmujący się rolnictwem, ale w ostatnich kilkunastu latach coraz częściej głównym źródłem utrzymania jest praca zarobkowa poza rolnictwem. Duża część mieszkańców utrzymuje się ze świadczeń socjalnych typu: emerytury, renty, zasiłki.

Miejscowa ludność zachowuje obrzędy i tradycje kaszubskie oraz aktywnie uczestniczy w życiu religijnym parafii. Starsi mieszkańcy posługują się prawie wyłącznie językiem kaszubskim. W ramach krzewienia tradycji i kultury kaszubskiej w pobliskiej szkole dzieci uczą się języka kaszubskiego.

3.3. Układ wsi

Układ zabudowy wsi Sylczno jest zwarty, zlokalizowany głównie wzdłuż drogi asfaltowej. Miejscowość Sumin charakteryzuje się skupieniem siedlisk bezpośrednio przy brzegu jeziora, natomiast Garbacz to zabudowania rozrzucone w stosunkowo niewielkich odległościach.

3.4. Środowisko przyrodnicze

Sylczno, Sumin i Garbacz położone są w malowniczym, pagórkowatym terenie w otoczeniu lasów, pól, łąk i jezior. Przeważają tu bory sosnowe obfitujące w owoce leśne i grzyby, które latem chętnie zbierają stali mieszkańcy, a także coraz liczniejsi turyści. Okoliczne lasy są ostoją dla wielu gatunków zwierząt oraz siedliskiem urozmaiconej roślinności. W zachodniej części wsi Sylczno występuje dużo cennych ze względów przyrodniczych drobnych torfowisk wysokich. Tereny na wschód od drogi Nakla – Sylczno znajdują się w strefie ochronnej Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”. Całe sołectwo porośnięte jest pięknymi jałowcami, z których jeden o wys. 5,5 m był jeszcze kilka lat temu pomnikiem przyrody. Grunty orne stanowią prawie w całości gleby V i VI klasy. Na terenie Sylczna znajdują się udokumentowane złoża piaszczysto - żwirowego kruszywa naturalnego dotychczas nie eksploatowanego, stanowiącego surowiec wysokiej jakości dla budownictwa. Złoże w przeważającej części leży w granicach strefy ochronnej Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

3.5. Dziedzictwo historyczne

Sylczno, dawniej Sielczno, zostało założone w końcu IV w. jako wieś chłopska. *Lustracje woj. pomorskiego* z XVI i XVII w. wykazują, że Sylczno było jedną z większych wsi parchowskich; był tu młyn, mieszkało 7 gburów, 2 sołtysów, karczmarz, kowal, pasterz i kołodziej. Do roku 1772 miejscowość podlegała staroście mirachowskiemu z ówczesnego powiatu mirachowskiego. W końcu XVIII w. wieś zamieszkiwało 116 osób, a końcu XIX w. już prawie 400 mieszkańców. Na przełomie XIX i XX w. rozpoczęto zalesianie dawnych majątków w Grabowie i Sulęczynie otaczających Sylczno. W latach okupacji niemieckiej w pobliskich lasach działały oddziały Gryfa Pomorskiego. W tym też czasie wielu Sylcznian wiernych swej narodowości było więzionych w obozie

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

koncentracyjnym w Stutthofie. Po roku 1944 uwięziono wszystkich Polaków z Sylczna w obozie w Potylicach. Po II wojnie światowej - do połowy lat 50 -tych - Sylczno, Sumin i Garbacz znajdowały się w ówczesnym województwie gdańskim, później przyłączono je do nowoutworzonego województwa koszalińskiego, a w latach 1975 – 1998 do województwa słupskiego.

Długa i ciekawa jest historia szkolnictwa w Sylcznie. Początki nauczania powszechnego sięgają roku 1807. Około lat 30 – 40- stych ubiegłego stulecia wybudowano budynek szkoły o charakterystycznej konstrukcji szachulcowej. Obecny budynek szkoły pochodzi z lat 1900 – 1901 i powstał dzięki staraniom Juliusza Tkaczka, późniejszego wieloletniego dyrektora Seminarium Nauczycielskiego w Kościerzynie. Po II wojnie światowej do tutejszej szkoły średnio uczęszczało około 60 - 80 uczniów podzielonych na 7 klas. Od roku 1966 do 1974 funkcjonowała tu pełna ośmioklasowa szkoła, licząca przeszło 90-ciu uczniów. Po roku 1974 ilość klas została zredukowana do 4, a w latach 80 -tych była już tylko jedna klasa i oddział przedszkolny. Ostatnim rokiem nauczania w tutejszej szkole był rok 1998. Sylcznianie z sentymentem wspominają lata spędzone w miejscowej szkole, a także wielu nauczycieli, których darzyli szacunkiem.

Na terenie sołectwa znajduje się strefa występowania kurhanów datowanych na II – III w. n.e. Świadczą one o zamieszkiwaniu tych terenów przez ludzi o pradawnej kulturze.

4. Inwentaryzacja zasobów i ich znaczenie

Inwentaryzacja zasobów zawiera wykaz elementów materialnych i niematerialnych sołectwa, które mogą być wykorzystane do dalszego rozwoju miejscowości.

Rodzaj zasobu	Opis zasobu	Znaczenie zasobu
1. Środowisko przyrodnicze		
krajobraz	położenie w malowniczym, zróżnicowanym środowisku w otoczeniu lasów i jezior Sumin oraz Mausz	duże
klimat	warunki klimatyczne korzystne dla zamieszkania i wypoczynku, walory klimatu to świeże powietrze, dobre nasłonecznienie	duże
szata roślinna	lasy obfitują w runo leśne, tereny występowania cennych wrzosowisk, porośniętych licznymi jałowcami, dobrze zachowany żyzny kompleks leśny bukowo-dębowy na południowym brzegu jeziora Mausz z płatami kwaśnej buczyny niżowej i acidofilnego lasu	wybitne
świat zwierzęcy	występuje wiele gatunków zwierząt leśnych	średnie
wody	jezioro Sumin oddalone od Sylczna o 2 km, o pow. 152 ha i średniej głębokości 5,5 m jest jeziorem źródłiskowym dla cieków Borowa odprowadzającego wodę w kierunku rzeki Wdy, w granicach sołectwa leży jego zachodnia część, a północno-zachodni brzeg wykorzystywany jest do celów kąpieliskowych, staw przeciwpożarowy	duże
gleby, kopaliny	gleby klasy V i VI, występuje złoża piaszczysto-żwirowe o wysokiej jakości surowca dla budownictwa	średni

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ
NA LATA 2022-2027**

2. Położenie		
drogi, komunikacja	drogi gminne i powiatowe średniej jakości, niezadawalająca dostępność komunikacyjna do siedziby gminy (mimo stosunkowo niewielkiej odległości - 11 km) ze względu na braki w komunikacji publicznej, brak autobusów w okresie letnim - głównym środkiem lokomocji są własne samochody mieszkańców	średnie, niewystar- czające
sąsiedztwo	lasy, pola uprawne, jeziora Sumin i Mausz, bliskość wsi Grabowo Parchowskie (3 km) i Sulęczyna (9 km), w których znajdują się ośrodki turystyczne, sąsiedztwo wsi Nakła (4 km), w której znajduje się szkoła i kościół, możliwość wyboru miejsca pracy lub nauki w dwóch miastach: Bytowie i Kościerzynie, które oddalone są w prawie równych odległościach od sołectwa (około 17 km)	średnie
infrastruktura techniczna	Sylczno posiada sieć wodociągową, brak sieci kanalizacyjnej, prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, przez południową część sołectwa przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Kościerzyna – Bytów, podziemnym przewodem doprowadzona jest łączność telefoniczna, pozwalająca na podłączenie do internetu	średnie
3. Środowisko kulturowe		
walory architektury wiejskiej, zabytki	wpisany w ewidencji zabytków budynek inwentarski nr 27, murowany z początku XX w. z polnego kamienia - wł. Jerzy Hiler, wpisany do ewidencji zabytków oraz cała zagroda p. Hiler ma charakter zabytkowy (łącznie ze stodołą z XIX/XX w.), obszar strefy ochrony archeologicznej – stanowi ślad osadnictwa kultury łużyckiej z II – III w. n.e., pomnikowy Diabelski Kamień - głaz narzutowy leżący wśród pól pomiędzy Nakłą a Sylcznem i posiadający swą legendę	duże
ukształtowa- nie przestrzeni publicznej	brak walorów ukształtowania przestrzeni publicznej: zagospodarowany plac zabaw dla dzieci, brak utwardzonego boiska	średnie
osobliwości, tradycje i miejsca kultu	zachowany język kaszubski, zachowane niektóre obrzędy i obyczaje kaszubskie, np. związane z weselem (<i>pólter</i> , <i>oczepiny</i> , <i>bretczy tuńc</i> , rzadko już przychodzą przebierańcy), ze świętami (adwentowa <i>gwioźdzka</i> , wielkanocny <i>dëgus</i> , psoty sylwestrowe), odprawianie nabożeństw majowych przy przydrożnych krzyżach i kapliczkach, rzeźba ludowa wykonywana przez Jakuba Błaszковского, właściciela gospodarstwa agroturystycznego, tradycyjne potrawy: własnego wyrobu przetwory z wieprzowiny, <i>pulki</i> ze śledziami, <i>plince</i>	duże

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ
NA LATA 2022-2027

	ziemniaczane, rosół z kury, kluski, masło, chleb, zupa z brukwi czy czernina	
historia	długa i ciekawa historia oświaty w Sylczynie, zachowana kronika szkolna prowadzona od 1950 r., postawa miejscowej ludności, która pomimo prześladowań, pozostała wierna swej narodowości, ciekawa nazwa Sylczna, dawnego Sielczna, (kaszub. Selczna) pochodzi najprawdopodobniej od imienia Sylko, Sulko, czyli Sulisława, który mógł być założycielem, pierwszym mieszkańcem lub fundatorem wsi	duże
4. Obiekty i tereny		
tereny mieszkaniowe	obserwuje się dynamiczny rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego oraz w ramach siedlisk rolniczych, występuje zróżnicowanie pod względem dbałości o ład, estetykę i porządek na posesjach,	średnie
tereny dla funkcji rekreacyjno-turystycznej	sołectwo dysponuje dużą ilością miejsc do wykorzystania na potrzeby rekreacyjno-turystyczne, nad jez. Sumin znajduje się pole biwakowe - własność Nadleśnictwa Lipusz, istnieje potrzeba wytyczenia i oznakowania ścieżek pieszych, rowerowych i szlaków turystyki konnej oraz oznakowania terenów przy obiektach archeologicznych	duże
tereny na działalność gospodarczą	w studium zagospodarowania przestrzennego wyznaczono tereny pod kopalnię kruszywa, należałoby określić warunki podjęcia eksploatacji, opracować projekt racjonalnej gospodarki złożem uwzględniający ograniczenia wydobycia ze względu na hałas, pylenie, dysonans w krajobrazie naturalnym	duże
tereny publiczne	świetlica wiejska o zabytkowym charakterze, wymagająca bieżących remontów, zagospodarowany plac zabaw dla dzieci wymagający bieżącego wyposażenia, brak ciekawie urządzonych i zagospodarowanych miejsc sportu i rekreacji	średnie
5. Gospodarka i rolnictwo		
miejsca pracy, zakłady produkcyjne, działalność gospodarcza	rolnictwo - obserwuje się rozwój gospodarstw rolnych, ale jednocześnie duże ich zróżnicowanie, praca zarobkowa poza rolnictwem, ośrodek gospodarki rybackiej w Suminie, usługi transportowe, ogólnobudowlane	średnie

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ
NA LATA 2022-2027**

miejsca noclegowe, obiekty usługowe	gospodarstwa agroturystyczne, pokoje do wynajęcia	małe
6. Mieszkańcy, kapitał społeczny		
	społeczność katolicka - autorytetem lokalnym jest ksiądz, w przeszłości mieszkańcy odznaczyli się dużą aktywnością w pracach społecznych: pracowali przy budowie sklepu, wodociągu, remizy OSP, w sołectwie działa OSP oraz Koło Gospodyń Wiejskich (23 członkinie), obok sporej aktywności części mieszkańców występuje też problem bierności i obojętności, mieszkańcy są słabo zintegrowani, potrzeby towarzyskie realizują głównie w spotkaniach w gronie rodzinnym, stosunki sąsiedzkie są dobre	duże

Kurhany w lesie przy drodze do Grabowa Parchowskiego

Diabelski Kamień – w polu między Nakłą a Sylcznem

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

Kapliczka z figurką Matki Boskiej w Garbacz

5. Charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców

Lokalizacja i charakter obszarów, które mogą stanowić potencjalne tereny mające szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców sołectwa Sylczno jest silnie determinowana przez obecny układ przestrzenny wsi i jego główne dominanty. W obecnej chwili układ przestrzenny miejscowości, z uwagi na dokonujące się przekształcenia o charakterze gospodarczym i społecznym, jest silnie przekształcony. Jednocześnie wpływ na obecne ukształtowanie struktury wsi ma fakt, iż jej kształt wywodzi się z jej pochodzenia. Układ przestrzennej zabudowy zwartej to układ wsi ulicowy, w którym zabudowa koncentruje się wzdłuż głównego szlaku komunikacyjnego, co jednocześnie determinowało obecne ukształtowanie się centrum społecznego wsi. Tym samym przestrzenny układ wsi należy uznać za zdekomponowany i mało czytelny. Obecnie obszarami i obiektami pełniącymi rolę centrów zaspokajających potrzeby społeczne i kulturalne mieszkańców wsi są tereny przyległe do świetlicy wiejskiej, a także położone w jej najbliższym sąsiedztwie. Tym samym tereny te należy uznać za obszary mające szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców wsi i sołectwa. Tereny te w celu lepszego spełniania swojej roli wymagają poniesienia nakładów inwestycyjnych na ich zagospodarowanie i wyposażenie w niezbędną, ogólnodostępną infrastrukturę społeczną i rekreacyjną, w tym boisko, „małą architekturę”, czy też modernizację istniejących obiektów.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

6. Analiza SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne położenie w urozmaiconym krajobrazowo terenie w otoczeniu lasów, jezior, pól i łąk, - walory turystyczne, ciekawe tereny do wykorzystania rekreacyjno – turystycznego, - bogata historia i dziedzictwo kulturowe, zachowane zabytki, tradycyjne budownictwo, ślady pradawnego osadnictwa, - rolnictwo - brak uciążliwego przemysłu, - Sylczno jest miejscowością rozwijającą się z licznymi nowymi zabudowaniami, - zaopatrzenie w sieć wodociagową, energetyczną, internet - selektywna zbiórka odpadów 	<ul style="list-style-type: none"> - brak odpowiedniej do potrzeb infrastruktury kulturalno-rekreacyjnej, - peryferyjne położenie w stosunku do ośrodka gminnego, brak dogodnej komunikacji publicznej, - mało inwestycji gminnych na terenie sołectwa, - średni stan dróg lokalnych, chodników, oświetlenia drogowego, - brak sieci kanalizacyjnej, - słaba integracja mieszkańców, - brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej: oznakowania ścieżek pieszych, rowerowych, oznakowania miejsc atrakcyjnych, tablic informacyjnych, - słaba jakość gleb,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> -współpraca mieszkańców z władzami gminnymi, - sprzyjająca polityka regionalna umożliwiająca dostęp do funduszy z Unii Europejskiej, - wyremontowany budynek świetlicy wiejskiej, - zmniejszanie się bezrobocia, - położenie w atrakcyjnym turystycznie terenie, w pobliżu ośrodków wypoczynkowych o walorach kulturowych, które stanowią podstawę dla stworzenia produktu turystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - polityka Gminy ignorująca potrzeby sołectwa, - brak możliwości skorzystania z funduszy Unii Europejskiej, - niewystarczające fundusze na rozwój obiektów użytku publicznego, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, - klęski żywiołowe (pożary, susza, silne wiatry), - migracja ludzi młodych i wykształconych, starzenie się społeczeństwa, - bezładna budowa nowych zabudowań i domków letniskowych w oderwaniu od miejscowej tradycji budowlanej i bez związku z otaczającym krajobrazem, - brak możliwości skutecznego egzekwowania naprawy dróg gruntowych, które należą do Zarządu Dróg Powiatowych w Bytowie

7. Planowane kierunki odnowy wsi Sylczno, Sumin i Garbacz

7.1. Wizja rozwoju miejscowości

Planowane kierunki odnowy miejscowości sołectwa zostały określone na podstawie dyskusji z mieszkańcami. Wypracowana wizja pokazuje możliwości rozwoju sołectwa w perspektywie kolejnych lat. Jako główny cel odnowy sołectwa przyjmuje się wszechstronny i trwały rozwój społeczno – gospodarczy, gwarantujący stałą poprawę warunków życia jego mieszkańców, dokonujący się w warunkach równowagi pomiędzy sferami: społeczną, gospodarczą i ekologiczną. Sołectwo ma być zadbane, uporządkowane,

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

wygodne i bezpieczne, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną, sprzyjające osadnictwu, z mieszkańcami aktywnymi, zżyтыми i zadowolonymi. Mieszkańcy sołectwa, udzielając odpowiedzi na pytanie „co należy zrobić” w ich miejscowościach, za najważniejsze uznali podjęcie działań w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej i okołodrogowej, rekreacyjno – wypoczynkowej, stworzenie estetycznych przestrzeni publicznych i prywatnych, wykorzystanie położenia sołectwa dla jego rozwoju, podjęcia działań w kierunku zwiększenia aktywności społeczności lokalnej i jej integracji, a także działań na rzecz utrzymania porządku publicznego. Istotną kwestią jest też kanalizacja sołectwa. Najpilniejszym i najważniejszym jest realizacja zadań poprawiających warunki życia mieszkańców oraz dających szansę na rozwój sołectwa. W tym zakresie pierwszoplanowym celem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, jak również i rodzicom, warunków do wspólnego i aktywnego spędzania czasu. Jest to ważne dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego, intelektualnego i kulturowego. Zapewnić to może nowoczesny kompleks kulturalno – rekreacyjno – sportowy. Dlatego głównym celem w latach 2009 - 2011 był remont świetlicy wiejskiej, zmodernizowanie chodników i utworzenie miejsc parkingowych w pobliżu świetlicy oraz modernizacja placu zabaw dla dzieci. Być może uda się także stworzyć małe utwardzone boisko do koszykówki i siatkówki oraz zagospodarować teren naprzeciwko świetlicy wiejskiej, znajdujący się w centrum Sylczna.

7.2. Diagnoza możliwości rozwojowych sołectwa

Co ma je wyróżniać?	Estetyka i nieskażone środowisko naturalne
Jakie ma pełnić funkcje?	Usługowe, agroturystyczne, w pełni nowoczesne rolnictwo
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywni, zaangażowani, identyfikujący się ze wsią, dbający o wieś
Co ma dać utrzymanie?	Rolnictwo, praca poza rolnictwem, usługi, małe przedsiębiorstwa, w tym agroturystyczne
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Stowarzyszenia OSP, KGW, zintegrowana, organizująca wspólne zabawy, imprezy kulturalne
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Problemy rozwiązywane są poprzez rozmowy indywidualne, wspólne na spotkaniach i przy pomocy Urzędu Gminy
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczna, zadbane
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Rozwijanie tradycji i obrzędów kaszubskich oraz religijnych
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Mieszkania funkcjonalne, a obejścia schludne z zadbanymi ogródkami przydomowymi
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Niezanieczyszczone, zagospodarowane i oznakowane tereny rekreacyjno – turystyczne
Jakie ma być rolnictwo?	Dochodowe, zmodernizowane
Jakie ma być infrastruktura komunikacyjna?	Drogi wyrównane, utwardzone, odwodnione, oświetlone, więcej dogodnych połączeń PKS w godzinach pracy i nauki oraz w czasie wakacji

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw dla najmłodszych, boisko sportowe, więcej wspólnych spotkań i zajęć w świetlicy wiejskiej
--------------------------------------	--

7.3 Priorytety, cele i projekty działań

Arkusze planowania Planu Rozwoju Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych, celów oraz konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty są zgodne z ustaloną wizją rozwoju sołectwa Sylczno. Cele wraz z projektami działania zostały podzielone na obszary strategiczne – priorytety, które wytyczają kierunki prac na najbliższe lata.

PRIORYTET 1

POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Cel 1.1. Rozwój infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno-sportowo-wypoczynkowej

Projekty:

1. Doposażanie i remonty bieżące świetlicy wiejskiej.
2. Zagospodarowanie dla celów rekreacyjnych terenu wokół zbiornika wodnego, bieżące remonty i utrzymanie zbiornika.
3. Pozyskanie (zakup, dzierżawa) na potrzeby sołectwa działek od osób prywatnych i Nadleśnictwa Lipusz.
4. Zagospodarowanie działek, w tym pozyskanych na potrzeby sportowo – rekreacyjne, tj. budowa boisk sportowych, ścieżek, siłowni zewnętrznej, oświetlenia i ogrodzenia, rewitalizacja istniejącego ogrodzenia, wyposażenie w tzw. małą architekturę oraz inne urządzenia służące wypoczynkowi i rekreacji oraz poprawie estetyki zagospodarowanego terenu.
5. Doposażenie i bieżące remonty placu zabaw, doposażenie boisk sportowych w urządzenia i sprzęt sportowy.

Cel 1.2. Poprawa estetyki wsi.

Projekty:

1. Poprawa estetyki budynków i zagród przydomowych.
2. Zakup i montaż koszy na śmieci w sołectwie.
3. Zakup i naprawy kosiarki i innych narzędzi i urządzeń służących do pielęgnacji terenów zielonych sołectwa oraz zakup i montaż domku ogrodowego (narzędziowego).
4. Zakup krzewów oraz coroczne zakupy kwiatów przeznaczonych na tereny zielone sołectwa oraz nawozów, ziemi, kory i środków pielęgnacyjnych.

PRIORYTET 2

POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO

Cel 2.1. Poprawa infrastruktury i wyposażenia przeciwpożarowego.

Projekty:

1. Doposażenie OSP w sprzęt poprawiający stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz wyposażenie osobiste strażaka.
2. Montaż monitoringu przestrzeni publicznej w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.

Cel 2.2. Poprawa świadomości mieszkańców sołectwa w zakresie ppoż. oraz zwiększenie potencjału miejscowej OSP.

Projekty:

1. Organizacja szkoleń, zawodów i konkursów w zakresie ppoż. dla mieszkańców oraz członków OSP.

PRIORYTET 3

POPRAWA INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

Cel 3.1. Budowa infrastruktury wzmacniającej potencjał turystyczny.

Projekty:

1. Oznakowanie i wytyczenie tras turystycznych, oznakowanie obiektów archeologicznych (m.in. Diabelskiego Kamienia, postawienie tablicy informacyjnej z wizualizacją sołectwa i in.).

Cel 3.2. Promocja turystyczna miejscowości

Projekty:

1. Opracowanie i wykonanie materiałów informacyjnych promujących sołectwo (informatory, mapy, kartki pocztowe, itp.).
2. Organizowanie imprez plenerowych dla mieszkańców i turystów.

PRIORYTET 4

POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Cel 4.1. Rozwój infrastruktury drogowej i około drogowej

Projekty:

1. Modernizacja i remont dróg gminnych na terenie sołectwa.
2. Modernizacja chodników i oświetlenia ulicznego w Sylcznie oraz zwiększenie liczby lamp.
3. Utwardzenie nawierzchni dróg w sołectwie Sylczno.
4. Poszerzenie pasa drogowego Sylczno – Nakła, wyrównanie i utwardzenie pobocza oraz systematyczne wycinanie krzewów przy drodze.

Cel 4.2. Poprawa stanu infrastruktury sanitarnej

Projekty:

1. Opracowanie planów kanalizacji sołectwa.
2. Budowa przydomowych oczyszczalni
3. Poprawa stanu sieci wodociągowej poprzez wymianę rur.
4. Modernizacja zbiornika retencyjnego.

PRIORYTET 5

PRZEBUDOWA ŚWIADOMOŚCI I MENTALNOŚCI MIESZKAŃCÓW

Cel 5.1. Integracja i zwiększenie aktywności mieszkańców

Projekty:

1. Aktualizacja Planu Odnowy Wsi.
2. Szkolenia, kursy, odczyty, rozwijanie zainteresowań, działalność Koła Gospodyń Wiejskich i OSP.
3. Organizowanie imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

8. Harmonogram wdrażania planu

Realizacja Planu Odnowy miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz przewidziana jest na lata 2022-2027. Wiodącym priorytetem, w ramach którego znalazło się najbardziej pożądane zadanie jest Priorytet 1 Poprawa stanu infrastruktury społecznej, a w tym - zadanie: pozyskanie (zakup, dzierżawa) na potrzeby sołectwa działek od osób prywatnych i Nadleśnictwa Lipusz oraz zagospodarowanie pozyskanych działek na potrzeby sportowo – rekreacyjne, tj. budowa boisk sportowych, ścieżek, siłowni zewnętrznej, oświetlenia i ogrodzenia, rewitalizacja istniejącego ogrodzenia, wyposażenie w tzw. małą architekturę oraz inne urządzenia służące wypoczynkowi i rekreacji oraz poprawie estetyki zagospodarowanego terenu w celu zapewnienia mieszkańcom sołectwa, a w szczególności dzieciom i młodzieży, właściwych warunków do wspólnego i efektywnego spędzenia wolnego czasu, co sprzyja budowaniu więzi między członkami społeczności lokalnej. Niezwykle ważne zadania w celu poprawy jakości życia mieszkańców, a także ich

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SYLCZNO, SUMIN ORAZ GARBACZ NA LATA 2022-2027

bezpieczeństwa wskazano w Priorytecie 4, tj. modernizacja i remont dróg na terenie sołectwa, a także infrastruktury okołodrogowej: budowa chodników i oświetlenia. Pozostałe projekty będą działaniami przebiegającymi w dalszej perspektywie. Część zadań będzie realizowana w sposób ciągły np. poprawa estetyki wsi czy bezpieczeństwa mieszkańców. Celem, którego realizacja ma również charakter ciągły jest pobudzenie aktywności mieszkańców. W ramach tego celu ważnym zadaniem jest aktywizowanie społeczności lokalnej do podejmowania wspólnych działań i inicjatyw, poprzez m.in. spotkania integracyjne o charakterze kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym w celu budowania więzi społecznych i poprawy jakości życia mieszkańców.

9. Podsumowanie

Plan Odnowy Miejscowości Sylczno, Sumin oraz Garbacz ma stanowić podstawę do realizacji szeroko pojętych celów służących dobru ogólnowiejskiemu. Niniejsze opracowanie jest powiązane z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno – gospodarczego gminy, powiatu, województwa i kraju, zatem proponowane zadania nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu. Prace nad aktualizacją planu pozwoliły mieszkańcom poznać mocne strony sołectwa, które są szansą jego rozwoju oraz te, które powodują, że miejscowości nie rozwijają się w takim tempie, jakie jest pożądanego. Wpłynęły też na zwiększenia aktywności i integracji mieszkańców. Dokument został zaplanowany na okres kilku najbliższych lat. W okresie tym podejmowane będą określone działania inwestycyjne, a także inne o charakterze np. szkoleniowym, rekreacyjno-wypoczynkowym (np. imprezy, spotkania), czy społecznie użytecznym (działania poprawiające estetykę wsi). Podjęcie się realizacji zadań wymagających nakładów finansowych poprzedzone zostanie opracowaniem zakresu rzeczowego, określeniem kosztów i terminów wykonania projektów.